

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak :
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
Negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Szükség van-e a községi demokrata pártra.

Pleszkovich Lukács dr. ur szombaton cikket írt. Erre megfelleltünk. Rossz munkát végzett. Nem hittük, hogy folytatni fogja. Folytatta tegnap, vasárnap. Folytatásával nagyon, nagyon rossz szolgálatot tett Mamuzsich Lázárnak és pártjának. Kimutatta, hogy nem ért a városvagyon kezeléséhez, ez az egyik. Szóba hozta Mamuzsich Lázár vagyonkezelését, ez a másik rossz szolgálat, és ismét vádol, ez a harmadik és legrosszabb szolgálat, amit a saját alakuló pártjának tett.

Mindenekelőtt előre bocsátjuk, hogy a városi alapokból, különösen az érinthetetlen ingatlansági alapból Mamuzsich Lázár helytelen, rossz vagyonkezelési rendszerével, bár a város szükségleteire, de illetéktelenül elköltött pénzt a miniszteri rendelet értelmében vissza kellett fizetni.

Ezt meg kellett tenni, ezért a felelősség kizárólagosan csak Mamuzsich Lázárt illeti. Az ő hibája, hogy a város lakosságának nagyobb terheket kell viselni és az új aera és *Biró Károly* nagy érdeme, hogy dacára a Mamuzsich Lázár rossz vagyonkezelési módszere következtében szükségessé vált visszatérítéseknek, tehát a Mamuzsich Lázár által okozott fölösleges terheknek, a pótdó már is csökkent.

Mert nagyon téved *Pleszkovich* Lukács dr. abban, amit mond, hogy tudni illik Mamuzsich Lázár az alapok felhasználásával a város lakosságának terheit könnyítette, hogy joga volt ezen alapokat kölcsönképpen felvenni. Ez nagyon téves felfogás, ami nem válnék dr. urnak nagy tiszteletére, vagy megtévesztésre irányított elfordítása a valóságnak. Az első esetben sajnáljuk *Pleszkovich* Lukács drt., a másodikban pedig elejét vesszük a nép megtévesztésének, nem engedjük meg, hogy Mamuzsich Lázárnak még a hibáival is korteskedjék.

Mert hát Mamuzsich Lázár nem kölcsön vett az alapokból, hanem azoknak a folyó szükségletekre való fordításával a város vagyonát apasz-

totta. A város vagyonából és nem a jövedelméből gazdálkodott, anélkül, hogy visszatérítési módozatról előzetesen, vagy akár utólagosan gondoskodott volna. A város vagyonának ezt az apadását pótolni kellett. És pótolva is lett, de ezzel nem lehet Mamuzsich Lázár mellett, sem az új párt mellett korteskedni, hanem csakis ennek kárára.

Ugy nézett ki ez a gazdálkodás, mint azé a földbirtokosé, aki úgy szerez szükségleteinek a fedezésére pénzt, hogy eladja a földjét ahelyett, hogy annak megművelése révén szerezne pénzt. Ez a különbség *Pleszkovich* Lukács dr. ur. Az érdem pedig azé, aki az eladott földet visszazserezte, s ez *Biró Károly*, a mai tanács és az új aera emberei. Nem sikerült a megtévesztés dr. — urnak.

De nem hagyhatjuk szó nélkül azt sem, hogy *Pleszkovich* Lukács valótlanosságokkal ámitson, mert nem igaz az, hogy a városnak 2 % -ra vannak elhelyezve a pénzei. Ez enyhén szólva valótlanosság, mely még kortes fogásnak is csunya. Igen is egy kisebb összeg egy ideig volt 2 % -kal kamatoztatva, de ez elhelyezés nem tőke elhelyezés volt, hanem folyó számlára történt elhelyezés, amire szükség volt addig, míg a pénz igazi helyére jutott. Bizonyára érdeme ez *Biró Károlynak*, hogy ezt az összeget nem hagyta hevertetni kamat nélkül. Egyszer ezt már megmagyarázták *Pleszkovich* urnak, de hát nem értette meg, vagy nem akarta megérteni, s ez nagyon rossz, csunya dolog.

Valótlanosság az is, hogy az elhelyezett pénzek kimutatása nincs meg, rosszakaratu valótlanosság. Nézzen föl a számvevőségbe, ott ezt a kimutatást a legrészletesebben megtalálja *Pleszkovich* Lukács ur. Az igazat megmondani is meg kell tanulni, ha másképp nem tud megbarátkozni az igazsággal, ha alaptermészet az igazságtalanság, a valótlanosságok szeretete. Ezzel a tanulásal nagyobb érdemet szerez magának, mint a valótlanosságok akár rosszakaratu, akár tudatlanságból eredő terjesztésével.

Rosszakaratu megjegyzés cikkében a Gyelmis-féle bankra való hivatkozás is, de meg tudatlanság is. Ha igazságszeretetét akarta volna fitogtatni, meg kellett volna jegyezni, hogy hiszen épen ebben a bank nincs favorizálva. Megláthatná abban a kimutatásban, amelynek a létezését letagadja.

Mi higgadtak, tárgyilagosak voltunk eddig. A mult hibáit elfelejtettük. *Pleszkovich* Lukács ur kár az ördögöt a falra festeni. Hagyja elaludni az ördögöt, ha más nem bántja.

ORSZÁGGYULÉS.

— Saját tudósítónktól. —
Budapest, 1904. okt. 24.

A folyósón ezt a kérdést intézi *Csávossy Béla* háznagy *Olay* Lajoshoz: — Mondd csak, Laji bácsi, obstruáltak-e?

— Cigány adomával felelek — válaszol *Olay*: A mikor azt kérdezték az egyszeri cigánytól, vajjon a grófnak leánya született-e, a cigány azt felelte, hogy nem leány, hanem kontesz.

Maga a Ház, bár hétfő van népes, itt van *Khuen* gróf kivételével a kormány valamennyi tagja. Az ülés előtt a közoktatásügyi bizottság rövid ülést is tartott, amelyen reformatörök szótartották a népoktatási reformról szóló törvényjavaslat előadóját.

Elnö: *Jakabffy Imre*.

Várady Károly személyes kérdésben kijelenti, hogy egyik szombati közbeszólásával *Hieronymi* minisztert megsérteni nem akarta.

A napirendre tértek át, az olasz kereskedelmi provizóriumról szóló törvényjavaslat folytatólagos tárgyalására.

Lendl Adolf a javaslatot tudományos szempontból bírálja.

Ha a javaslatot a Ház megszavazza, három év alatt végük van a magyar fajboroknak. A javaslatot nem fogadja el. (Éljenzés a baloldalon.)

Babó Mihály szintén a javaslat ellen beszél közjogi szempontból. A javaslat beleütközik az 1899. évi XXX. törvénycikkbe.

A kormány kijátszotta az önálló vámterülethez való jogunkat is már azért sem fogadhatja el a javaslatot, hanem csatlakozik *Krasznay Ferenc* határozati javaslatához. (Éljenzés a baloldalon.)

Szünet következett, utána folytatták a tanácskozást.

Barta Ferenc a javaslat ellen foglalt állást. *Szell* Kálmán viselkedését gyanusnak mondja. *Szell* Kálmánnak itt kellene most lennie, hogy szavát hallhassa. E helyett azonban hallgat és a politikai élettől teljesen visszavonult.

Az ülés két órakor véget ért.

BAJAI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Baja, okt. 24.

A bajai főispáni beiktatás programja.

Bezerédy István főispán beiktatásának ünnepélyes sorrendje, melyet főbb vonásaiban vasárnapi számunkban már közöltünk, a ma megjelent hivatalos program szerint a következő:

I. Reggel 9 órakor külön vonattal a törvényhatósági küldöttség kíséretében Szabadkáról érkező főispánt a vasuti indobáznál *Erdélyi Gyula*, a város főjegyzője üdvözli, mire a menet a városi székház elé vonul.

II. Dél előtt 10 órakor a törvényhatósági bizottság diszkozyulést tart, melyen öméltósága ünnepélyesen fog főispáni székébe beiktatni. A közgyulést dr. *Hegedüs Aladár* polgármester nyitja meg és innen a törvényhatósági bizottság tagjai testületileg a főispánt a róm. kath. plébánia-templomban tartandó isteni tiszteletre,

III. A templomból visszajövet a polgármester újból megnyitja a közgyulést, küldöttség meghívja főispán ur öméltóságát, ki elfoglalja az elnöki széket, leteszi az esküt és székfoglaló beszédet tart Erre a polgármester a törvényhatóság nevében a főispánt üdvözli.

IV. Közgyulás után a főispán fogadja a küldöttségeket a következő sorrendben: 1. A vidéki törvényhatóságok küldötteit; 2. Baja városi törvényhatósági tisztikart; 3. a valásfelekezettek lelkészeit; 4. a magyar kir. honvédség és a m. kir. méntelep képviselőit *Hoffmann* Lipót alezredessel az élükön; 5. a kiri járásbíró vezetése alatt; 6. a bajai szolgabírói hivatal, *Vojnits* Máté főszolgabíróval az élén; 7. a) a főgimnázium, b) az állami tanítóképző-intézet, c) a polgári és elemi iskolák képviselőit; 8. a kir. adó-, posta- és távirduhivatal, államvasuti, gőzhajózási és csatorna-társulat, állomás-főnöksége-

Bács megye legnagyobb női felöltő raktára!

Dús választék:

Kalap, cipő és fehéreneműkben. Óriási választék nyakkendőkben.

Botok, keztük, harisnyák és téli alsó ruhákban

LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

Női és leány felöltőkben, gallérok, raglánok és Hawlockokban.

Gyermek- és leánygallérok és ruhácskák. Szörme Boak legujabb

divat szerint, Blousok, kosztümekek és aljak

Eisler Izsó divatruházában Szabadkán, Főter.

ket; 9. a hitközségek képviselőit; 10. az ipartestület és a ker. betegsegélyező-pénztár képviselőit; 11. magántestületeket és egyleteket a bejelentés sorrendje szerint.

V. Délután fél 2 órakor a főispán ur tiszteletére a »Bárany-szálloda« nagytermében diszebed.

VI. Este fél 8 órakor főispán ur ömeltősága visszautazik Szabadkára.

Baja város képviselője — mint már megemlítettük — résztvesz a f. 29-iki szabadkai installáción is, mely előző nap rándul át Szabadkára.

— **Iparvásár a bajai ipartestületben.** Egy hónapi időtartamra most a színészet ügyét lesz hivatva szolgálni a bajai ipartestületnek mintegy 200 négyzetméter kiterjedésű díszterme, szezon után pedig átadatik valódi missziójának, az iparvásár céljainak, mely december hó 15-én nyílik meg az idén. Baja város számos iparosainak, kiknek sem alkalmas helyiségük, sem kirakatuk a nagyközönség részére nincsen, így nyílik alkalom megszerezte előnyös hírű ipari produktumaik bemutatására és értékesítésére.

— **Építik a bajai hidat.** Baja város évtizedes óhaja, melynek realizálását az ellenzéki éra agitációja érdeműl szeretnének betudni a bajai függetlenségi vezérférfiak, mint ma hitelt érdemlő helyről értesülünk a tavasszal föltétlenül valóra válik. Megkezdik 1905. márciusában a bajai kereskedelem és ipar fölvirágoztatását jelentő hidépitést, melyért közel negyedszázadon át küzdöttek a bajai szabadelvűpárt agilis korifeusai. A pályázatot a nagy vállalatra még e télen kiírják, és ha az országgyűlési ellenzék végre-valahára beszűnteti az ország gazdasági előrehaladását és jövőjét aláaknázó obstrukciós manővereit, a hidépités a tavasszal kétségtelenül megindul, foglalkozást és kenyeret biztosítván az országos vállalat keretein belül a messzehírű bajai iparnak is.

Három rablógyilkos.

— Két halálos ítélet. —

Három rablógyilkos állt ma a szabadkai esküdtbiróság előtt. Huszonhárom éves magyarkanizsai legények, kiket a farsangolási vágy vitt a kegyetlen gyilkosságra. A magyarkanizsai réti csárda csárdásnőjé-Pilisi Viktort és udvarosát Barsi Antalt verték, szurkálták agyon vad kegyetlenséggel 19 kr. 80 fillérért és néhány arany ékszerért, melyek között egy arany szív is volt. Ez lett árulójuk.

A gyilkosság elkövetése után a csendőrség letartóztatott két szegény vándorlegényt, akik a gyilkosság napján a csárdában voltak. Hat hónapig ült ez a két szegény ember ártatlanul a vizsgálati fogságban. A három akasztófavirág biztosnak is érezte magát. Hanem a gondviselésnek az utai kifürkészhetetlenek. Hat hónap múlva az arany szív, melyet szerelmesének ajándékozott Csesznek Mihály, árulójukká lett.

A szeretett cselédleány az aranyszívvel a nyakán vízért ment a kutra. A véletlen, vagy a gondviselés ekkor utjába vezette Dominusz magyarkanizsai ékszerészt, akinek feltűnt a cselédleány drága ékszere. Hozzá ment, megkérdezte, hogy hogyan került az ékszer a tulajdonába. A leány semmi rosszat sem sejtve, őszintén bevalotta, hogy Csesznek Mihálytól kapta ajándékba.

Az ékszerészen azonnal gyanu támadt, hogy az ékszer a csárdásnéól rabolták el azok, akik meggyilkolták. Gyanuját azonnal közölte a rendőrmesterrel. A rendőrség letartóztatta Csesznek, s ennek beismerése után az akasztófára korán megérett társait, Német Istvánt és Katona Károlyt is.

A gondviselés így megakadályozta azt, hogy a három rablógyilkos az ördögi pénzvágtyól, a dözsölés démonától ösztökélte gyilkosságát gyilkosság után kövessen el; mert már két más gyilkosságot is terveztek. A postafőnököt és a kath. plébánost akarták meggyilkolni.

Ezen gyilkosságokat azonban nem hajthatták végre. Előbb az igazgatószolgálatot kezébe kerültek.

Az esküdtszék megalakulása.

Az esküdtbiróság elnöke Polgár József törvényszéki elnök, bírák Máhr Antal és Marián Miklós. A közbírádat Eperjessy Béla dr. képviselte, vádlottakat Petrovich János dr., Zsulyevics Antal dr. és Székely Zoltán dr. védtek.

Rendes esküdteknek kisorsoltattak: Hirschberger József, Kálmán Károly Böleskey Lajos, Hlatky, Bige György, Czeiz Máté, Rajcsich Antal, Löwy Mór, Krahl Lipót dr., Blau Lajos dr., Varga Károly, ifj. Vojnich Máté, Andrassy Sándor. Pótesküdt: Piller Arthur dr.

A vádlottak.

Csesznek Mihály, Német István, Katona Károly magyarkanizsai legények. Kettő huszonhárom, az egyik huszonegy éves. Megjelenésükben nincs az, ami lelkük durvaságára mutatna. Csak Német István arcában van valami visszataszító. Katona Antalnak az arcában még nyíltság is van. Csesznek Mihály szögletes arcvonásai sem visszataszító. Szóval a bűn undorító volta nincs összhangban az akasztófavirágok külsejével. Csesznek a vádlottak padján a verejtéket törli arcáról, s néha a könnyeket szeméből. Csak Német István szegezi tekintetét komoran a földre. Katona Antal az elnöknek a bűn nagyságát festő szavaira sirásra fakad.

— Későn sírsz, jegyzi meg az elnök.

A vallomások.

Csesznek Mihály vall legelőször. Nem tagad semmit, vallomása megegyezik a rendőrség és a vizsgálóbíró előtt tett vallomásával. A gyilkosság előzményeit így adja elő:

Már a rablógyilkosságot megelőző napon tanakodtak azon, hogy a farsangra pénz kellene szerezni. Az egyiknek eszébe jutott, hogy Pilisi Viktor csárdásnénak szokott pénze lenni. Nyomban el is határozták meggyilkolását. Előre megállapodtak a bűn elkövetésének legkisebb részletében is.

Hogy majd Csesznek meg Német előre mennek a kocsmába. Ha lesz valaki a csárdában pálinkát isznak, ha nem lesz senki, akkor bort fognak rendelni. Katona később megy be, összevesznek, s majd ha korcsmárosné közbelép, leütik. Leütik az az udvarost is, ha a csárdában lesz.

A gyilkosság.

Sötét zivataros nap volt. Ezt a napot választották, mert abban bíztak, hogy a zordon időben senki sem fog a csárdában lenni, nem találkoznak csendőrökkel sem. Csesznek és Német az egyik villanyéllal a másik kapanyéllal fölfegyverkezve mentek Katona Károlyért, aki egy ölmosvágópálcával csatlakozott hozzájuk. A faluban nem mentek együtt,

nehogy feltűnjenek valakinek. A faluban kívül találkoztak, s a csárdáig vezető uton megbeszélték a gyilkosság elkövetésének részleteit.

A csárdába Csesznek és Német mentek be. Katona kint maradt, hogy körültekintsen, nem lát-e valakit a közelben. Azután ő is bement. De nem ült a másik kettőhöz, akik ekkor már boroztak, hanem egy másik asztalhoz. Ő is bort hozott. Át-átöltött egymáshoz, civakodást színelve. Egyszer csak felállott Csesznek s oda ment a Katonához.

— Hát te voltál a vásárban az a nagy legény, aki minket agyon akart verni? Kérdi katonától és egy üveget is melléje vágott.

Ekkor lépett hozzájuk a csárdásné, aki azonban már beszólította az udvarost is, aki kint aludt a konyhában. Most Csesznek, Katona és Német előbb az asszonyt, majd az embert ütötték le. A fültövön, a nyakszirtén, a fején ütötték a két embert mindaddig, míg halottnak nem gondolták.

Miközben az asszony elbukott, a kötényéből kiesett a pénz, vagy 60—70 krajcár, ezt fölszedték. Kiesett a szekrény kulcsa is. Ezt is felvették, s most a konyhán át az ivóból a lakószobába mentek. A konyhába érve hallották, hogy az udvaros még hörög Német odaszólt Katonának:

— Eredj vissza, te még úgy is keveset ütöttél rájuk. Üsd agyon azt az öreget. Katona szót is fogadott. Vissza ment és bicskájával agyonszurkálta az udvarost.

A gyilkosság után.

Meggyújtott gyertyával mentek az alvóba. A szekrénybe egy forintot találtak. Egy zacskóba az ágy alatt pénzt. Német még revolvért is keresett, de nem talált. Csesznek egy arany lánczot és szívet, Német két gyűrűt dugott el úgy, hogy társait is megcsalja. Ezután visszamentek az ivóba, az öregnek a nyakáról leoldották a pénzeszacskót, melyben egy korona volt.

Megnézték meg vannak-e áldozataik halva? Ezután kimentek a csárdából. De a sarokról megegyezően visszamentek, hogy meggyőződjenek valóban jól agyonverték-e a két embert. Magukkal vittek egy üveg pálinkát és bort. Utközben ittak is a borból, a pálinkát haza vitték és Katonáéknál rejtették el.

Az uton Katona így szólt:

— Bűdös a kezem a vértől, meg kell mosni.

Meg is mosta egy árokba. Bent a városban mind a hárman megmosakodtak. A csizmájukról is lemosták a sárt.

Othon ezután elosztzkodtak a pénz. Mindegyikre 3 forint 30 krajcár jutott. Mindegyik megtartotta magának azt az ékszer, amelyet elloptak.

Másnap Katonáéknál találkoztak és lelkiismeret furdalás nélkül fogyasztották a gyilkosság árán szerzett pálinkát és megállapodtak abban, hogy egyideig nem „bandáznak“ együtt, nehogy gyanut keltsenek maguk ellen.

Megtudták azt is, hogy a gyilkosság miatt két vándorlegényt letartóztattak, ennek azonban csak örültek, mert a gyanu elterelődött felőlük.

Árulójuk később az a szív lett, melyet Csesznek két hét múlva Verseyi Rozának ajándékozott.

Katona vallomása.

Német vallomása megegyezik Csesznekével. Csak Katona tér el lényegtelen részleteknél. Mikor az elnök azt kérdezte tőle, hogy hogyan szurta agyon az öreg Barsit, Katona a jobb

mellének közepére mutatott, s egész közömbösen mondta:

— Így feküdt, én meg ide szurkáltam, szurkáltam, hétszer vagy többször. Ezzel a vádlottak kihallgatása véget ért.

A tárgyalás folytatása.

A tanúk a gyilkosság tényére vonatkozólag semmit sem vallottak. Csak azt állapították meg, hogy az ékszer a meggyilkolt csárdásné tulajdonát képezte. Ezután a szakértőket hallgatták meg. Délután a kérdések szövegezése és a perbeszéd, majd az esküdtek kioktatása következett.

A halálos ítélet.

Hat óra tájban vonultak vissza az esküdtek a verdikt meghozatala végett és körülbelül egy óráig tartó tanácskozás után Varga Károly az esküdtek elnöke kihirdette, hogy Csesznek Mihályt és Német Istvánt gyilkosság szándékos emberölés és rablás büntetésében bűnösöknek, Katona Károlyt pedig gyilkosság és rablás büntetésében, mint bűnségéért, szándékos emberölésben mint tettest gondolták ki bűnösnek. A kir. ügyész Katonával szemben a rablás büntetésének vádját elejtette.

A verdikt kihirdetése után a törvényszék ítélethozatalra vonult vissza és rövid tanácskozás után dr. Polgár József elnök halotti csöndben hirdette ki, hogy a törvényszék az esküdtek verdiktje alapján Csesznek Mihályt és Német Istvánt **kötél általi halálra**, Katona Károlyt pedig **tizenöt évi fegyházra** ítélte, amelyből 4 hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vett.

A legnagyobb bűn legnagyobb megtorlását hihetetlen egykedvűséggel fogadták az ítélet, akik közül csupán Csesznen látszott némi megindulás.

Az ügyész kijelentette, hogy megnyugszik az ítéletben, a három védő azonban a 92. §. nem alkalmazása miatt semmisségi panasszal élt.

Miután az elnök megkérdezésére a vádlottak a királyi kegyelemért folyamodni hajlandóknak nyilatkoztak, a törvényszék zárt ülésben helyt adott a kérelemnek és az elnök felhívta a két védőt, hogy a kegyelmi kérvényeket három napon belül nyújtsák be.

HIREK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Október 29. Bezeredy István, főispán installációja.

Október 31. Bezeredy főispán beigtatása Baján.

November 6. és 20. Agarászversenyek.

Országos vásár. Ujvidék, október 29, 30, 31-én,

Jánoshalom (Jankovác): október hó 31.

A főispáni installáció.

Bezeredy István főispán installációjára nagyban folynak az előkészületek. A szabadkai beiktatás rendkívül impozáns lesz, amint az már a jelentkező vendégek nagy számából előre látható.

Bács-Bodrogh megye törvényhatósági bizottságának küldöttsége már be van jelentve a rendező bizottságnál. A küldöttséget *Latinovits Pál* főispán fogja vezetni és a következő tagokból fog állani: *Karácson Gyula* alispán, *Mikosevits Kanut* főügyész, *Skultéty Ferenc* árvaszéki elnök, *Tárnay Dezső*

és *Matkoviess* Béla főszolgabírók, dr. *Pavlovics* Simon t. főorvos, *Gromon* Dezső, báró *Vojnits* István, *Piukovich* József, *Latinovits* Géza, dr. *Molnár* Károly, *Eid* József, *Dungyverszky* Lázár, *Lelbach* Konrád, dr. *Récsei* Ede, *Fernbach* Károly, *Vissy* Károly és *Szalay* Frigyes bizottsági tagok.

A magyarkanizsai választókerület, amelyet az új főispán az országgyűlésben képviselt, negyven tagu küldöttséget küld most is nagy népszerűségnek örvendő volt képviselője üdvözlésére.

A bajai ünnepek alkalmából hétfőn reggel fél 8 órakor Szabadkáról külön vonat viszi a vendégeket Bajára.

— **Áthelyzés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter *Molnár* János ujvidéki kir. kath. főgymnasiumi tanárt e minőségben saját kérelmére a székes-fehérvári állami főreáliskolához helyezte át.

— **Átutazó bizottság.** A kalocsai érseki javak átvételét eszközölő bizottság tegnap délután utazott át városunkon. A bizottság tagjai *Tonhász* Gyula min. tanácsos, *Aggházi* Gyula min. számtanácsos *Valihora* és *Zundl* kanonokok és az érdekeltek közös megbízásából, mint szakértő *Fazekas* Lajos helybeli építész. A bizottság legutóbb a Baja melletti uradalmat vette át s most a bácsi birtokra utaztak amelynek átvétele után visszajövet Szabadkán is töltenek egy napot.

— **A trachoma gyógyítása.** Dr. *Dömötör* Miksa trachoma orvos hosszabb orvosi tanulmányt írt a trachoma betegség újabb és sokkal célszerűbbnek bizonyult operatív gyógykezeléséről. A tanulmányt a *Pester Medicinische Presse*, mely szaklap a figyelemre méltóbb hazai orvosi munkákat közvetíti a külföldre, szintén hozta. A trachoma betegek az operatív gyógykezelés folytán 4—6 hét alatt gyógyulnak. Az első ilyen intézet Poroszországban *Kunt* tanár *königsbergi* klinikáján létesült és meglepő eredményeket mutat föl. Nálunk különösen nagy fontosságú lenne egy ilyen trachoma rendelő berendezése, mert lehetővé tenné a veszedelmes szembetegség terjedésének megakadályozását.

— **113 éves ember.** Manapság szinte hihetetlen, hogy az emberi élet ilyen hossza nyulhatik. Pedig városunk határában, *Ludas* pusztán tegnap halt el *Jung* József nagykindei származású ember 113 éves korában. Rövid idő előtt, mióta betegeskedni kezdett, jött ide leányához, *Török* *Bálintné*hez. Mesterségére nézve bognár volt és több ízben nősült, de valamennyi feleségét túlélte.

— **A verekedő sorsa.** Hires verekedő volt *Simokov* József. Nagy hírnevének esett tegnap áldozatul. Tegnap meg akarta verni *Evetovics* *Gergelyt*, aki félelmében revolveréből kétszer *Simokov* hasába lőtt. A súlyosan sebesültet a kórházba szállították, *Evetovicsot* letartóztatták.

— **Halálos tréfa.** Megirtuk vasárnapi lapunkban, hogy *Moholon* *Civrity* *Milivoj* munkás, akit társa egy kötéllel megütött, oly szerencsétlenül esett le egy épülő ház tetejéről, hogy sebeibe belehalt. *Márcy* *Gyula* zentai vizsgálóbíró tartotta a helyszíni vizsgálatot tegnap és a boncolás is akkor történt, amely megállapította, hogy a halált belső elvérzés, az agy és a belső szervek rázkódása okozta.

— **Vásári krónika.** A rendőrségnek tegnap ugyancsak meggyűlt a baja a sok alkalmi tolvajjal, akik az őszi vásár nagy forgalmának tudatában kivetették hálójukat a vásáros népre. Dicséretére mondván rendőrszűnknek, olyan gyorsan és alaposan járt el az első napon az ideérkezett tolvajnépség ellen, hogy aligha maradt belőlük a vásár hátralevő napjaira. Az összes lopások tetteit kézrekerítették és az ellopott ingóságokat mind megtalálták. A rendőrség vásári krónikája különben a következő: *Sankovics* *Antal* rovott multu jankováci egyén *Balázs* *Verka* madarasi leány társaságában egy pár papucsot lopott. Mindkettőjüket hazatoloncolták. — *Szudárovics* *Antal* *Klein* *Károly* fűszerkereskedőtől egy csomó ostort lopott. — *Hadnagy* *István* többször büntetett tolvaj egy pár lószerszámot lopott. *Hadnagy* *Sándor*t letartóztatták. — *Somogyi* *Mihály* *Saklovcski* *Szlávko* temerini lakostól egy pár bocskort tolt. — *Szárics* *János* egy subát lopott le *Mamuzsics* *Miklós* tavankuti lakos lováról, de elcsípték és a subát megtalálták nála. — *Czernyákovics* *János* rovott multu egyén 1 pár csizmát és egy sapkát lopott a vásárban.

— **Elfogott uri zsebtolvaj.** A szabadkai rendőrség tegnap a Budapestre érkező vonat egy közveszélyes utasát tartóztatta le *Hermel* *József* személyében. A jómadár *Horváth* *Sándorné* kun-szent-miklósi asszonynak zsebéből kilopta a pénztárczáját, de tetten érték. A rendőrség jó fogást csinált a letartóztatással, mert *Hermel* *Budapest*en hírhedt uri zsebtolvaj, aki már több ízben ült e cimen a fogházban is.

— **Hat év után megkerült ékszer.** Egy helybeli urnő még 1898-ban elvesztett egy 160 korona értékű női aranyórát és aranyláncot. Már teljesen lemondott arról, hogy elveszett ékszere megkerülhet s ma délelőtt a vásárban *Ognyanov* *Maris* nevű leányon meglátta a hat év előtt eltűnt ékszereket. A leány a rendőrségnél azt vallotta, hogy 9—10 év előtt vette az utcán hatvan koronáért egy előtte ismeretlen egyéntől. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **A kofák réme.** *Krizsanov* *Vince* nevű legény tegnap berugott állapotban a *Széchenyi* téren áruházi kofák között nagy riadalmat okozott. *Bicskájával* üzöbe vett egy egész csomó kofát és egyeseket bántalmazott is. A virtuskodó atyafit a rendőrség letartóztatta és az ügyeletes kapitány nyomban elítélte — nyolc napi elzárásra. Ez is helyes módszernek fog bizonyulni a bicskázási kedv ellensúlyozására.

— **Melopta a gazdáját.** *Deutsch* *Izidor* helybeli látszerész panaszt tett a rendőrségnél, hogy *Sznopcsék* *András* nevű inasa különféle kisebb értékű árucikkeket eltulajdonított az üzletből. A rendőrség a korán orosz utra tévedt suháccal ellen megindította a büntető eljárást.

Öngyilkos gyárigazgató.

(Saját tudósítónktól.)

Ujvidék városnak nagy szenzációja van. A város nagy tekintélyű és népszerű országgyűlési képviselőjének *Rohonyi* *Gyulának* családját meglepő szerencsétlenség érte. A képviselő ifju veje *Juba* gyárigazgató valószínűleg pillanatnyi elmezavarban öngyilkosságot követett el.

Tudósítónk a következő táviratban tudatja velünk az öngyilkosság híreit.

Ujvidék, okt. 24.

Rohonyi képviselő veje, *Juba* szappangyári igazgató ma reggel hat órakor szíven lőtte magát. Az öngyilkosság oka családi perpatvar. Más verziók hitelt nem érdemelnek. Őt hónap előtt vette nőül *Rohonyi* képviselő leányát.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

London, okt. 24.

Hulli távirat szerint az orosz keleti tengeri hajóraj nekiment két hulli halászbárkának s azokat elsüllyesztette, 18 halász vízbefult. Hír szerint az egyik orosz hajóraj rálőtt a halászbárkára és egy angol kapitánynak halálát okozta.

London, okt. 24.

Lloyd jelentések délután fél 1 órakor négy orosz torpedónaszád vonult el keleti útjában *St. Katheriespoint* előtt. 5 óra 50 perckor 11 orosz hajó vonult el *Dungenesznél*. Lloyd-jelentés szerint 5 óra 47 perckor vonult el az orosz hajóraj *St.-Katherinespoint*nál.

Pétervár, okt. 24.

A orosz távirati ügynökség mukdeni külön tudósítója táviratozza tegnaptól: Ugy látszik, hogy a japánok a *Sahon* át akarnak visszavonulni. Kiűritették a sahói pályaudvart és csak kis mértékben viszonzozták tüzünket. *Ostromágyuink* megkezdték tevékenységüket.

Mukden, okt. 24.

Az irtózatot csata, a két fél kimerülése miatt négy nap óta szünetel. A főütközet még nem történt meg. Legközelebb újra megkezdődik a rettenetes ütközet. Az oroszok vesztesége 40,000. Az összes veszteség pedig körülbelül 80,000 ember. Az eddigi katonai eredmény meghiusult a japánoknak terve, hogy az orosz jobb szárnyot körülvegyék. Az orosz keleti sereg megmenekült a veszedelmes helyzetből.

London, okt. 24.

50 hulli halászbárka révkalauzainak képviselői tudomására jutatták a külügyi hivatalnak, a tengerészeti főhivatalnak a balti hajóraj támadását. Az orosz hajóraj első része 21. és 22-ike közt való éjjel vonult el a halászbárkák mellett s éjfélkor jött a többi hajó. Ez fényzóróit a halászbárkákra irányította és egyúttal tüzet kezdett. A *Crane* nevű bárkát elsüllyesztették. A kapitány és az első tiszteknek holtestét kihúzták a hullámokból és *Hullba* szállították. A tisztnek fejét leszakította a löveg. Az angol hajókon még több sebesült van. A *Mouline* és *Mino* az oroszok tüzetől egészen megrongálva érkezett *Hullba*. A 16 sérülés volt. Attól tartanak, hogy még egy halászbárka elsüllyedt legénységgestől.

TAVIRATOK.

Nyomdatulajdonosok Tiszánál.

Budapest, okt. 24. A Magyar Nyomdatulajdonosok Országos Szövetségének népes küldöttsége tisztelt *Tisza* István gróf miniszterelnöknél mint belügyminiszternél *Boda* *Vilmos* és *Engel* *Lajos* vezetésével. A küldöttség vezetője *Engel* *Lajos* terjedelmes memorandumot nyújtott át a belügyminiszternek, a melyben a vidéki nyomdatulajdono-

sok sérelmeiket adják elő és különösen az állami nyomdák versenyéből származott bajok orvoslását kérték. *Tisza* István gróf a küldöttséget szívesen fogadta és azzal a kijelentéssel bocsájtotta el, hogy a memorandumot behatóan tanulmányozni fogja. Ezután *Hieronymi* *Károly* kereskedelemügyi miniszternél akartak tisztelegni, de a miniszter nem fogadta őket, azért, mert míg az olasz provizóriumot nem tárgyalták le, addig küldöttséget egyáltalán nem fogad.

Jávorszky meghalt.

Bécs, okt. 24. *Jávorszky* *Apolónia* lovag a lengyel centralálók vezére, a Reichsat tagja meghalt.

Politikai affér.

Budapest, okt. 24. *Várady* *Károly* ma délelőtt provokáltatta *Wolfner* *Tivadar* képviselőt, a ki szombaton ezt a közbeszólást tette a kereskedelmi miniszter beszéde folyamán: »*Várady* mindig szemtelenkedik» *Várady* segédei *Nessi* *Pál* és *Kubik* *Béla*. *Wolfner* *Tivadar* segédei *Münich* *Aurél* és *Horánszky* *Dezső*.

Földrengés.

Budapest, okt. 24. *Krisztiániából* jelentik: A tegnapi földrengés, melyet Dél-Norvégiában Nansontól dél felé mindenütt észleltek, több templomban nagy ijedelmet okozott. Számos ház megrepedezett.

Stockholmról jelentik: Az északi svédországi *Skelleheában* is észleltek földrengést. Néhány soomeni és blekingel templomban nagy ijedtség volt. *Stromstadt*ban több kémény bedőlt. *Hjoberg*ben bedőlt egy templomtető.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Irta: *Dugovich* *Imre*. 51.

Pillanatokig tartott azután a csend, melyben csak a szemek fénye, az arcok kifejezése beszélt titkos nyelven, melyet minden ember tud, de mindig csak ketten értenek meg. *Nedelya* szólalt meg először.

— Eljöttél értem, *Blagojó*?
— Eljöttem értetek, *Nedelya*.
— Elmegyünk veled valahányan csak vagyunk.

Önkéntelen ölelés volt a felelet *Blagojó* részéről, s hosszas forró csók *Nedelya* homlokára. *Nedelya* fejét *Blagojó* vállára hajtotta, bal-karjával átölelte derekát, s bevezette abba a szobába, amelyben *Dobra*, a leányvojvoda a sztaresinával találkozott. Az öreg most is a szőnyegen hevert. De mikor megpillantotta a belépő *Blagojót* és *Nedelyát* felugrott fekvő helyéről, az öröm kiáltása tört ki melléből, *Blagojóhoz* ugrott s fejét karjaival átölelve hevesen dobogó szívére szoritotta.

— Menyegző lesz, *Blagojó*, *Nedelya* lesz a menyasszonyod.

— Ugy lesz sztaresina. A fiad még ma elnézhet a testvérekhez és meghívhatja a menyegzőre. A devek (vőfélyek) holnap bejárhatják a falut, a környéket. Hozzad hívják a társakat, s együtt megyünk majd a bolgár szabadság menyasszonyához *Dobrahoz*.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Laptulajdonosok: AZ A LAPITOK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

21458 16586, 19004 és 22837
902. 904. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város közönsége tulajdonát képező alábbi homok földek a helyszínán 20 évi törlesztés mellett nyilvános árverés útján örök áron elfognak adatni u. m. f. évi október hó 26-án délelőtt 9 órakor: Kelebia-szkenđerjárási 232, 236, 238, 244, 246 és 259 parcella számok alatt fekvő 6 lánca föld.

F. évi október hó 27-én délelőtt 9 órakor: Tavankut csikeriai 96 parcella számú 1 lánca föld Rápics Marián és az ugyanott fekvő 448 sz. 1 lánca föld Faragó János kárára és költségére.

F. évi október hó 29-én délelőtt 9 órakor: Vágó járási 33 számú 5 lánca föld.

Vevők tartoznak óvadék fejében a vételár 10%-át azonnal a helyszínén, míg a többi vételári részleteket 20 év alatt minden év január hó 1-ig a városi házi pénztárban lefizetni.

Egyéb árverési feltételek a gazdasági ügyosztályban megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1904. évi október hó 13 án.

A városi tauács.

Cimbalom iskola
— öntanulásra. —

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVÁCS-féle legujabb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legujabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körút 5. szám.

Telephon 275. vagy 255. sz.

BURGONYA!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy elsőrendű válogatot, nagy sárga és kékes meggy bургonya, kitűnő minőségű, e hét folyamán 10 vagonnal érkezik és azon kellemes helyzetben vagyok, hogy előjegyzés útján a vasutól a házhoz szállítva 3 frt 50 krért adhatom 100 klónként.

Megrendelhető személyesen üzletben VI. kör, Magyar-utca 613. sz., Dr. Solti Károly törv. bírór házában, vagy telefonilag 275. és 255. sz. alatt. Tisztelettel

Czigler Gyula,
fűszerkereskedő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

Jó karban levő gyermek ocsi azonnali megvételre kerestetik Cim a kiadóban 584

Állást nyer egy nevelőnő bővebb felvilágosítás a kiadó hivatalban.

Jó házi koszt kapható, ugyanott butorozott szoba esetleg teljes ellátással Cim a kiadóhivatalban. 583

Izr. leány nevelőői állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 576

Széchenyi t'eren egy csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Cim a kiadóba. 560

Azonnalra, esetleg november 1-ére e y fiatalabb kereskedősegéd, ki a rőfő-, divat s rövidáru szakmában teljesen gyakorolt, Grosz Adolfnál Kiskörösön felvétetik, ajánlatok kéretnek. 573

Régi ajtók, ablakok jutányosan eladó. Cim a kiadóban. 429.

Vetőgép még egészen jókarban levő, Azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 555.

Nagyobb lakás áll 3 nctai, 2 udvari szobából melék helyiségekkel és istállóval kiadó. Petőfi-utca 63.

Halottak napjára

1000

darab koszorú

mű- és viaszkvirágokból van raktáron

BALOG LINA

virágkereskedésében

1 K-tól feljebb

kaphatók.

Ugy szintén élővirágokból készült koszorúk és csokrok minden árban megrendelhetők a legolcsóbb árban és a megrendelt időre elkészítetnek. — Vidéki megrendelések szépen és pontosan eszközöltetnek. — Megrendelések házhoz szállítatnak.

A „Hazai Számítoló és Takarékoszövetkezet“

a legelőnyösebb feltételek mellett engedélyez törlesztéses személyhitelt állami és közigazgatási hivatalnokoknak, valamint katonai tiszteknek; továbbá városi

építkezési kölcsönöket tervrajz és költségvetés alapján

Törlesztéses Jelzálogkölesönöket

ház és földbirtokra 4% - 4 1/2% kamattal alapján megfelelő tőke törlesztéssel 15 évtől 65 évig terjedő visszafizetésre a legmagasabb összegig

Bővebb felvilágosítással szolgál a szegedi vezérképviselőnk: o

HALMI MÓR

„Bank és Jelzálogkölesön üzlete“
SZEGED, Bász'ya-utca 19.

Válaszbélyeg!

Egy modern lakóház

mely áll 2 szoba, konyha és éleskamrából,

kiadó.

Bővebbet Erdő-u. 66. alatt.

PÉNZ

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi első rangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezességgel és kezesség nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és d. scretén.

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANG SAMU Budapest, VI., Nagymező-utca 12. szám.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

— Értékpapírok részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek. —

Osztálysorsjegyek: 1/4 K 12.—, 1/2 K 6.—, 3/4 K 3.—, 1/8 K 1.50.

Butor kiárúsítás!

Családi okok miatt a raktáron levő saját műhelyemben készült hálószoba, ebédlő, szalongarniturák és kárpitos áruk minden elfogadható áron eladatnak

SIPOS KÁROLY BUTORÁRUHÁZA
SZABADKA.
Kazinczy-utca.

Schmidt Flórián

kefekötő, magán használati és ipari kefék gyári raktára Szabadka, Halasi-ut 217. szám. Saját ház.

Raktáron tart minden e szakmába tartozó kefe árukat, kitűnő tartós gépkéfeket és legjobb minőségű meszelőket. — Elárúsítás nagyban és kis esinyben. o o o

Ugy helybeli mint vidéki megrendelésekre kiváló gondot fordít.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, csúznál és meghűléseknél** bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.